

Sygn. akt III CZ 71/12

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

SSN Maria Szulc

w sprawie z wniosku A. S.

przy uczestnictwie M. S.

o podział majątku wspólnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 27 września 2012 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 11 lipca 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 11 lipca 2012 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy A. S. od postanowienia tego Sądu oddalającego apelację wnioskodawcy od postanowienia wstępnego Sądu Rejonowego wydanego w sprawie o podział majątku wspólnego byłych małżonków A. S. i M. S. i stwierdzającego, że opisana bliżej w postanowieniu zabudowana nieruchomość wchodzi w skład majątku wspólnego byłych małżonków.

Odrzucenie skargi kasacyjnej nastąpiło na podstawie art. 519¹ § 2 k.p.c., jako niedopuszczalnej z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą niż 150 000 zł. Sąd Okręgowy stwierdził, że zarówno we wniosku jak i w apelacji od postanowienia wstępnego wnioskodawca określił wartość przedmiotu sporu i wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 100 000 zł, natomiast w skardze kasacyjnej wskazał ją na kwotę 200 000 zł, mimo że wartość ta nie może być wyższa niż określone poprzednio, gdyż nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 368 § 2 zd. 2 k.p.c. Wartość przedmiotu zaskarżenia wskazana w skardze kasacyjnej jest zatem zawyżona, gdyż w rzeczywistości wynosi 100 000 zł, a więc nie przekracza progu dopuszczalności skargi kasacyjnej w sprawach o podział majątku wspólnego, określonego w art. 519¹ § 2 k.p.c., co prowadzi do odrzucenia skargi.

W zażaleniu wnioskodawca, zarzucając naruszenie art. 519¹ § 2 k.p.c., wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Słusznie skarżący wskazuje, z powołaniem na orzecznictwo Sądu Najwyższego cytowane w zażaleniu, że w tzw. sprawach działowych, m.in. o podział majątku wspólnego - w razie zaskarżenia orzeczenia co do istoty sprawy, wartość przedmiotu sporu wyznacza nie wartość całego dzielonego majątku, ale wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego środek odwoławczy dotyczy i z reguły nie może przekraczać wartości udziału należącego do uczestnika, chyba że podważa on zasadę podziału, objęcie lub nie objęcie orzeczeniem poszczególnych rzeczy lub praw, albo rozliczenie nakładów, gdyż wówczas wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż

wartość jego udziału (porównaj m. in. postanowienia z dnia 21 stycznia 2003 r. III CZ 153/02, OSNC 2004/4/60, z dnia 15 grudnia 2006 r. III CZ 88/06, z dnia 24 lipca 2008 r. IV CZ 53/08, z dnia 6 maja 2010 r. II CZ 38/10 i z dnia 1 czerwca 2011 r. II CZ 27/11).

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca kwestionuje postanowienie wstępne, wydane na podstawie art. 685 w zw. z art. 567 § 3 k.p.c., stwierdzające, że określona nieruchomości wchodzi w skład majątku wspólnego. Zdaniem skarżącego, nieruchomości ta stanowi jego majątek odrębny, gdyż skutecznie odwołał darowiznę udziału $\frac{1}{2}$ części nieruchomości dokonaną na rzecz małżonki, którego to stanowiska nie podzieliły Sądy obu instancji.

W tej sytuacji interes prawny wnioskodawcy w zaskarzeniu przedmiotowego postanowienia, zarówno apelacją, jak i skargą kasacyjną, ogranicza się do tego tylko składnika majątkowego i nie obejmuje całego dzielonego majątku ani udziału w nim wnioskodawcy.

W rozpoznawanej sprawie Sądy na obecnym etapie postępowania nie badały jeszcze wartości poszczególnych składników majątkowych, w tym wartości przedmiotowej nieruchomości. Związane zatem były, przy określaniu wartości przedmiotu działu i wartości przedmiotu zaskarżenia, wartością wskazaną przez wnioskodawcę we wniosku, a w szczególności w apelacji, gdyż przedmiot zaskarżenia apelacją i skargą kasacyjną jest taki sam. W obu tych pismach wnioskodawca wskazał jako wartość przedmiotu działu i zaskarżenia kwotę 100 000 zł. Taką samą kwotę wskazał również, jako wartość przedmiotu sporu, w sprawie o odwołanie darowizny przedmiotowej nieruchomości. Sam zatem określił wartość spornego prawa i wartość jego interesu prawnego w zaskarzeniu orzeczenia Sądu dotyczącego tego prawa na kwotę 100 000 zł, czym Sądy były związane przy badaniu wartości przedmiotu zaskarżenia także kasacyjnego.

Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 21 grudnia 2006 r. III CZ 89/06, wartością przedmiotu sporu i zaskarżenia nie można dowolnie manipulować, gdyż w sprawach o prawa majątkowe jest ona odzwierciedleniem dochodzonego roszczenia, a zatem strona nie może skutecznie jej modyfikować w trakcie toczącego się postępowania, chyba że zachodzą szczególne

okoliczności, które w rozpoznawanej sprawie nie występują. Wnioskodawca zatem nie mógł, jedynie dla potrzeb osiągnięcia progu przewidzianej w art. 519¹ § 2 k.p.c. wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego, dowolnie zmienić w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w apelacji, której zakres zaskarżenia był taki sam jak w skardze kasacyjnej. Na marginesie można wskazać, że wnioskodawca opłacił wpis od skargi kasacyjnej w kwocie 1 000 zł, a więc od wartości przedmiotu zaskarżenia 100 000 zł i dopiero później wartość tę określił na kwotę 200 000 zł, co, jak stwierdzono wyżej, nie mogło być skuteczne.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie jako nieuzasadnione.